

Can Rels i can Granota

Lliçà de Vall

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Urbanització de l'Etapé. Carrer de l'Avet, 15
Emplaçament
Alçada: Sector nord del terme municipal. Urbanització de l'Etapé
133

Coordenades:

Latitud: 41.59783
Longitud: 2.22678
UTM Est (X): 435562
UTM Nord (Y): 4605414

Classificació

Número de fitxa 08108 - 43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Can Granota ha estat pràcticament reconstruïda
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001605400DG30F0001ES
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 15/12/2021 - 13:57

Descripció

Conjunt de dues cases de pagès adossades que estan emplaçades al barri tradicionalment anomenat el Sot. Ara formen una sola propietat, però en el seu origen eren dues cases diferents: can Rels, situada més a ponent, i can Granota, a llevant. Les dues queden enclotades en un terreny amb desnivell al costat del carrer i tenen les seves façanes principals mirant a migdia. Can Rels ha conservat el volum originari i més o menys la tipologia de casa popular de finals del segle XIX o principis del XX. És una construcció de planta rectangular amb planta baixa més un pis. La façana principal és de pedra i actualment està arrebossada amb ciment, per això no s'hi aprecien gaire les característiques constructives. Les obertures són diverses i es distribueixen de manera irregular. En els murs lateral i posterior s'aprecia millor el parament, fet de maçoneria i amb parts de maó.

Can Granota devia tenir una tipologia semblant però ha estat reconstruïda pràcticament de nou fa pocs anys. Se n'han conservat més o menys els volums originaris però pràcticament no han quedat traces visibles de la construcció antiga. A l'oest s'estén un ampli descampat on hi ha l'antiga pallissa i diversos coberts.

Observacions:

Altres denominacions: cal Cirera

Dades documentals facilitades pel Centre d'Estudis i Recerca de Lliçà de Vall (CER). Informació oral facilitada pel propietari.

Història

Aquest barri era anomenat el Sot, Sot de la Coma o bé Sot dels Mussols. Es situa en una fondalada o sot en paral·lel al torrent de Sants o de Merdans, una mica més al nord de l'anomenat Sot dels Nostris. Devia sorgir al llarg del segle XIX. Primitivament ja hi havia dues masies: can Sants i can Camp, i posteriorment s'hi van construir diverses casetes més o menys disperses de tipus popular: can Petit i can Turull (que ja consten a l'Apeo o registre municipal de finques de l'any 1818), can Ponet, can Granota i can Rels i can Fesolet. Aquesta darrera ja no es conserva. Els habitants eren famílies pageses d'extracció popular, amb poques terres, arrendataris o jornalers. Més recentment els propietaris de la gran masia de Vilardebò van anar venent els seus terrenys en els quals han sorgit la resta de cases de la urbanització coneguda com Vilardebò, que s'ajunta amb la de ca l'Etapé.

Pel que fa a can Rels, no en coneixem notícies antigues concretes. Per la seva tipologia constructiva podria ser de finals del segle XIX. Segons dades del cadastre, ja existia l'any 1900. A començaments de segle XX hi vivia la família Francàs. A mitjans de segle XX el propietari era Joan Francàs, mentre que a la casa veïna de can Granota hi vivia un germà seu i les dues cases van acabar unificant-se. Els descendents d'aquesta família hi continuen vivint. Fa uns anys can Granota es trobava pràcticament en ruïnes i entorn del 2000 fou reconstruïda pràcticament de nou. L'era es trobava al costat de ponent, on es batia amb el cavall i el correó de pedra que tenien. Més endavant va ser pavimentada i a dia d'avui hi ha coberts. Actualment aquestes cases són més conegudes com cal Cirera. Al seu voltant hi ha instal·lada l'empresa de gestió d'escombraries.

En un llibre de Carme Badia (2004: 235) sobre humor popular a la Vall del Tenes s'explica una anècdota referida al Rels i a mossèn Oriol.

Bibliografia

BADIA PUIG, Carme (2004). *Ara sí que hi som. Humor popular a la Vall del Tenes. Recull de xistes, acudits i anècdotes*. Pagès Editors, Lleida, p. 235.

GARCIA-PEY, Enric (1999). *Lliçà d'Avall/de Vall. Recull onomàstic*. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 222-223.

